

Fakulteta za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani
Finančna matematika, 1. stopnja (3. letnik)
Statistika I, 2. del 2010/2011
3. izpit
22. september 2011

Pazljivo preberite navodilo naloge, preden se lotite reševanja. Odgovore dobro utemeljite. Vsaka naloga je vredna 25%. Veliko uspeha!

1. S termometrom merimo temperaturo ozračja. Podane imamo meritve ($^{\circ}\text{C}$), ki so porazdeljene normalno s standardnim odklonom 0.5:

9.67, 9.88, 10.36, 10.49, 11.57.

Pri stopnji značilnosti 0.05 testirajte, ali je temperatura ozračja večja od 10°C . Izračunajte tudi P -vrednost uporabljenega testa. Kolikšna je verjetnost, da pri tem testu zavrnamo ničelno hipotezo, če je dejanska temperatura ozračja 11°C ?

2. Obravnavamo odvisnost končne hitrosti avtomobila od največje moči njegovega motorja. Podane imamo največje moči motorjev avtomobilov različnih zmogljivosti in njihove končne hitrosti.

največja moč motorja (bhp)	90	160	210	230	410
končna hitrost (km/h)	170	210	240	250	280

- (a) Izračunajte vzorčni korelacijski koeficient.
(b) Ocenite regresijsko premico in utemeljite uporabo modela linearne regresije.
(c) Z izračunom primerne dvostranskega intervala zaupanja utemeljite, ali lahko na podlagi zgornjih meritev s 95% gotovostjo trdimo, da je naklonski koeficient regresijske premice manjši od 0.5.
(d) Pri stopnji značilnosti 0.05 testirajte, ali je naklonski koeficient regresijske premice manjši od 0.5.
3. Naj bo $n \in \mathbb{N}$ in $X_1, X_2, \dots, X_n$ slučajni vzorec z gostoto

$$f_{\theta}(x) = \frac{1}{2\theta} e^{-\frac{|x|}{\theta}}, \quad x \in \mathbb{R},$$

kjer je neznan parameter $\theta > 0$.

- (a) Izračunajte cenilko največjega verjetja $\hat{\theta}$ za parameter θ . Pokažite, da je cenilka nepristranska.
(b) Izračunajte Rao-Cramerjevo mejo za cenilko $\hat{\theta}$. Ali je $\hat{\theta}$ najbolj učinkovita?
4. Naj bo X_1, X_2, X_3 slučajni vzorec, ki je porazdeljen normalno z upanjem μ in disperzijo σ^2 , in naj bodo Y_1, Y_2, Y_3 pripadajoče vrstilne statistike. Izračunajte $P(Y_1 < \mu < Y_3)$.
Namig: Na predavanjih ste izpeljali gostoto dvorazsežnega slučajnega vektorja vrstilnih statistik.